

Vasvári István: **A dolgozó népet szolgálom**

Ifjúsági Könyvkiadó

A szocializmus építése új embereket teremt. A szocialista irodalom elsőrangú feladata, hogy ezeket az új típusokat ábrázolja. Új életünk egyik legfontosabb munkaterülete, a néphadsereg élete is egyik alakítója és kohója ezeknek az új embertípusoknak, fejlettebb, különb embernek.

Vasvári István regénye a néphadsereg életét mutatja be, egy páncélosalakulat napi munkájának, az újoncokból fejlett harcosokká érő, néphez hű katonák hétköznapijainak részletes ábrázolásával. Vasvári regénye az első szépirodalmi mű irodalmunkban, amely erről a részleteiben még ismeretlen, de izgalmasan érdekes területről veszi tárgyát. Könyveből kiderül, hogy jól ismeri honvédségünk életét, ismeri ennek az érdekes és nagyszerű életnek az apró részleteit is, gyakorlati tanulságait, „napi” feladatait is, de regényében mégsem ragad meg a részletekben: mert a napi feladatokban is látja a

lényegét, tudja, hogy mi a magyar néphadsereg döntő, történelmi jelentőségű újdonsága. Tisztában van a szovjet hadsereg példáján fejlődő népi demokratikus hadseregek igazi jelentőségével, hatalmas, emberformáló erejével.

Kiemelkedő eredménye Vasvári regényének, hogy jól sikerült megrajzolnia a néphez hű katonatiszt új típusát. A csapat élén dolgozó hadnagy például — aki a Kossuth Akadémia előtt mint vájár kereste kenyerét, kezdetben minden igyekezete és kemény munkája ellenére sem jut megfelelő eredményre. A csapat politikai tisztjeivel megbeszéli a nehézségeket, kiderül, hogy nem jól szervezi meg, nem jól osztja fel a feladatokat tisztársai és tiszthelyettes társai között. A hibát felismerése után csakhamar sikerül kiűszöbölni.

Az egész cselekmény az újoncok bevonulásával kezdődik, hogy lemérhető lehessen az emberek nagy fejlődése, amit a néphadseregnek köszönhetnek. A regény újoncai az olvasó szemeláttára fejlődnek napi feladataik során kemény férfiakká, különb emberekké. Nagy Béla, az egykori kulák-cseléd, külsőleg-belsőleg torzonborz, öntudatlan emberként kerül a honvédségbe. Mikor egy puska-alkatrészt elveszít, félelmében és rossz tanácsra a bajtársa szerszámját lopja el. De a néphadsereg belőle is embert farag. Büntetés helyett elvtársias útbaigazítást kap a lopás után a csapat politikai tisztjétől, egy bajtársa írni-olvasni tanítja, mert az elmúlt rendszerben nem volt módja iskolába járni. Az eskü után, az első kimenő során a bányászok mulatságán már emberként bánnak vele a bábra összegyűlt bányászlányok. Itt érzi át először önmaga is azt a nagy fejlődést, amit a néphadsereg támogató erejével ért el.

Tovább sorolhatnánk a regény nagy pályát, nagy fejlődési szakaszt befutó szereplőinek történetét, de tulajdonképpen nem is ezek a szereplők a regény hősei, hanem maga a *közösség, az egész kollektíva fejlődése.*

A néphadseregbe befurakodott ellenséget szintén bemutatja a könyv. Jól ábrázolja a meglapuló ellenség erkölcsi züllöttségét, népelleses dühét. Ezzel együtt szintén hitelesen szólaltatja meg az egész kollektíva kemény megvetését, a szabotáló, méregkeverő ellenséges figurával szemben, aki vasreszeléket szór a párttitkár puskacsővébe. A dolgozó nép szolgálatának tudata ad erőt a harcossá érett újoncoknak, amikor kicsavarják az ellenség kezéből a fegyvert, amikor a kemény hadgyakorlatokat végzik, vagy a felszabadulási felvonulásra készülnek. *„A dolgozó népet szolgálom”* — ezt mondja az egyik honvéd, amikor egy gyakorlaton „foglyul ejtik”. Erre gondol egy másik honvéd is, akihez váratlanul anyja halálhíre érkezik el és azon töpreng, hogy ha előbb érkeznek el a magyar földre a szovjet tankok, anyjának nem kellett volna élete végéig mások szolgálatában görnyednie és ilyen fiatalon meghalnia. Ezt érzi Nagy Béla, Pákozdi és a többi honvéd is, mikor harcokcsijok eldübörög a Hősök terén az Április Negyedik díszszemlén, és a harcokcsi figyelő résén keresztül megpillantják Rákosi elvtársat, amint a díszemlény közepéről barátságosan integet a Nagy Béláknak, a Kádasoknak és a többieknek, Rákosi elvtársat, aki a népnek földet adott és hazát teremtett.